

Posudek na diplomovou práci

Bc. Lukáš Svoboda, Výměna obyvatelstva a majetkové změny v Plesné v letech 1945–1948, Plzeň 2020, 54 s. + XII s. příloh

(ved. práce: PhDr. Karel Řeháček, Ph.D., KHI FPE ZČU v Plzni)

Posuzovaná diplomová práce logicky navazuje na diplomantovu obhájenou kvalifikační práci z roku 2018 s názvem Odsun obyvatelstva německé národnosti z Plesné v letech 1945–1948, v níž se autor zabýval poválečnou výměnou obyvatelstva ve městě Plesná na Chebsku. V návaznosti na to se rozhodl pokračovat ve výzkumu podobné problematiky a studovat otázky spojené s osídlením města a jeho bezprostředního okolí obyvatelstvem české, slovenské či jiné slovanské (a nakonec i neslovanské) národnosti a především s majetkovými změnami, které primárně tyto nové osídlence do západočeského pohraničí přivedly.

Práce se tak po úvodu, v němž diplomant objasňuje smysl a cíle svého výzkumu, kriticky hodnotí využitelné prameny a existující odbornou literaturu a alespoň základním způsobem představuje i metody práce, člení do dvou základních oddílů. V prvním se Svoboda věnuje problematice poválečného osidlování a majetkových změn na celostátní a regionální úrovni (tzv. poválečné Karlovarsko), akcentuje roli oblastní úřadovny Osidlovacího úřadu a Fondu národní obnovy v Karlových Varech v procesu správy a rozdělování konfiskovaného majetku a s ohledem na nedostatek zájemců o osidlování západočeského pohraničí z řad Čechů a Slováků věnuje pozornost především přípravě a realizaci programu reemigrace (v menším měřítku též repatriace).

Ve druhé velké části pak tyto otázky podrobněji rozpracovává na příkladu města Plesná. Zde se zabývá nejen jeho správním, demografickým a hospodářským vývojem v letech 1945–1948, ale zaměřuje se především na otázky dalších osudů konfiskovaného majetku (především rodinných domů a živnostenských a průmyslových majetkových podstat). Jelikož byla Plesná jako průmyslové centrum jedním z měst, na které reemigrační akce cílila obzvláště silně, věnuje se též každodennímu životu reemigrantů z Maďarska, Rumunska a Sovětského svazu.

V závěru práce Svoboda shrnuje poznatky získané studiem pramenů a odborné literatury, po něm se v ní dále nacházejí ještě obligátní resumé, seznam použitých pramenů a odborné literatury, seznam zkratk a několik vhodně zvolených příloh, které nejen dokumentují v práci popisované poválečné procesy, ale rovněž přinášejí další důležité informace, které by hlavní text práce jinak zbytečně zatěžovaly a znepřehledňovaly (cenná a z hlediska přípravy mimořádně pracná je v tomto ohledu zejména příl. 1).

Hlavním pozitivem předložené kvalifikační práce je primární archivní výzkum, který diplomant zdárně absolvoval v různých archivech. Jeho význam se projevil především ve druhé části práce, která je na něm založená z velké většiny, zatímco v první části práce si diplomant vystačil s existující odbornou literaturou. Svoboda tak ve své diplomové práci opětovně prokázal schopnost odborného posuzování a interpretace archivních pramenů a je třeba konstatovat, že v této nesnadné disciplíně znovu obstál. Je jen škoda, že se mu nepodařilo uskutečnit jeho původní záměr, totiž využít vzpomínek pamětníků. K tomu směřuje i moje otázka pro obhajobu: domnívá se diplomant, že za proklamovanou „ztrátou paměti“ narátora je pouze jeho věk, nebo že mu ve vzpomínání bránily i jiné okolnosti, související třeba s životem na malém městě?

Pokud bychom diplomové práci mohli něco vytknout, tak snad pouze kvalitativní stylistický rozdíl mezi její první a druhou částí, což je dáno právě tím, že první část práce byla mnohem více závislá na existující odborné literatuře, s jejíž interpretací se diplomant po věcné, ale i formální stránce (mj. kvalitním poznámkovým aparátém) vyrovnal rovněž se ctí. Druhá část práce je pak mnohem více „autorská“, což pochopitelně jistě disproporce dané diplomantovou dosavadní menší zkušeností přinášet může a také přináší. Jinak je práce psaná čtivě, bez zásadnějších stylistických či gramatických pochybení a zcela jistě bude (i v návaznosti na Svobodův předchozí text) přínosným příspěvkem k regionální historiografii Chebska.

Práci pokládám za kvalitní a v závislosti na průběhu obhajoby a zodpovězení položené otázky navrhuji její hodnocení známkou **výborně**.

V Plzni dne 1. 6. 2020

PHDR. KAREL ŘEHÁČEK, PH.D.